

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 5C/22/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5814202619
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Kyseľová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2015:5814202619.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo samosudkyňou JUDr. Gabrielou Kyseľovou v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o. so sídlom Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, Česká republika, IČO: 26 429 705, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: U. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/XX, Q., v konaní o zmenkové plnenie, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi istinu 196,00 Eur spolu s 6 % ročným úrokom zo zmenkovej sumy 196,00 Eur, od 06.06.2011 do zaplatenia, ako aj zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda sumu 0,65 Eur, to všetko v mesačných splátkach 15,00 Eur zo splatnosťou prvej splátky v lehote do 15 dňa mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku. V prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas, stáva sa zročný celý dlh.

II. Vo zvyšku, súd návrh žalobcu z a m i e t a .

III. Žalovanej sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobným návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 17.04.2014 žalobca na vzorom tlačive A podľa čl. 4 bodu 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“) uplatnil voči žalovanej zmenkovú pohľadávku vo výške 196 Eur s príslušenstvom (pozostávajúcu zo zmenkovej istiny 196 €, zo zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy 196 € od 21.03.2011 do zaplatenia a z úroku 6 % ročne zo sumy 196 € od 06.06.2011 a zmenkovej odmeny v sume 0,36 Eur) a trovy konania. Poukázal v podstate na to, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv z pripojenej zmenky, ktorú žalovaná vystavila dňa 09.08.2010 na zmenkovú sumu 196,- Eur a v ktorej sa zaviazala k úhrade zmenkového úroku 0,25 % denne od 21.03.2011, pričom ide o vistazmenku s doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a s doložkou „bez protestu“. Indosant predložil zmenku na platenie, no žalovaná ako vystaviteľka doteraz nezaplatila na zmenkovú sumu žiadnu čiastku.

Tunajší súd zaslal žalovanej podľa čl. 5 bodu 2 Nariadenia tlačivo C na odpoveď spolu s návrhom a prílohami, ktoré žalovaná prevzala dňa 16.09.2014. Obsahom odpovede žalovanej bola akceptácia pohľadávky žalobcu s tým, že nepatrí do rozsahu pôsobnosti európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu a žiadala, aby sa nariadilo ústne pojednávanie. Ako doplnok uviedla, že si je vedomá svojho dlhu, ale je na materskej dovolenke, nemá dostatok financií na zaplatenie dlžnej sumy.

Súd podľa čl. 5 bod 1 Nariadenia na žiadosť strany žalovanej nariadil ústne pojednávanie, ktoré vytýčil na deň 31.03.2015. Riadne predvolaná žalovaná sa dostavila na pojednávanie.

Právny zástupca žalobcu ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní e-mailovým podaním doručeným súdu dňa 30.03.2015 poukazujúc na to, že v danom prípade nie sú splnené podmienky Nariadenia na nariadenie pojednávania. Doplnil právnu argumentáciu svojho nároku poukazujúc na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 05.09.2013. Súd konal a rozhodol v neprítomnosti žalobcu/jeho právneho zástupcu s poukazom na ustanovenie § 101 ods. 2 veta druhá O.s.p.

Žalovaná potvrdila, že od spoločnosti Pohotovosť si požičala sumu 300 €, časť splatila a časť v sume 196 € nezaplatila. Je na materskej dovolenke a poberá materský príspevok 345,74 € a prídavky na tri deti 39,16 €. Jej manžel je vedený v evidencii uvádzačov o zamestnanie od 01.12.2014, požiadal o dávku v nezamestnanosti, ktorá mu nebola ešte priznaná, je v štádiu rozhodovania o dávke. Platia nájomné 250 €, škôlku pre deti 60-70 € a splácajú pôžičku 160 €. Okrem toho platia leasing 115 €. Žiadala o splátky.

Zo žalobcom predloženej zmenky súd zistil, že ju vystavila žalovaná v Q. dňa 09.08.2010 na zmenkovú sumu 196,00 Eur. Zmenka obsahuje bezpodmienečné prehlásenie, že uvedenú sumu žalovaná zaplatí pri predložení zmenky na rad spoločnosti Pohotovosť, s.r.o.. Zmenka obsahuje dojednanie o zmenkovom úroku 0,25 % denne od 21.03.2011, doložku „bez protestu“ a doložku „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Ako miesto platenia je uvedené sídlo spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., pričom zmenka neobsahuje dátum zročnosti (splatnosti). Celý text zmenkovej listiny je krytý podpisom žalovanej ako vystaviteľa, nad ktorým sa nachádzajú jej identifikačné údaje v rozsahu meno, priezvisko, trvalé bydlisko a rodné číslo. Podľa rubovej strany bola zmenka spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. indosovaná na rad žalobcu.

Zákonné náležitosti vyžadované pre platnosť vlastnej zmenky určuje ust. § 75 zmenkového a šekového zákona (zákon č. 191/1950 Sb. v platnom znení), podľa ktorého vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj sročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 76 ods. 1 zmenkového a šekového zákona, listina, v ktorej chýba niektorá náležitosť uvedená v predchádzajúcom paragrafe, nie je platná ako vlastná zmenka, s výhradou prípadov uvedených v nasledujúcich odsekoch.

Podľa § 76 ods. 2 zmenkového a šekového zákona, o vlastnej zmenke, v ktorej niet údaja sročnosti, platí, že je sročná na videnie.

V danom prípade žalobcom predložená zmenka obsahuje všetky náležitosti vyžadované ust. § 75 zmenkového a šekového zákona okrem údaja zročnosti (splatnosti). Absenciu tohto údaja však zmenkový a šekový zákon nesankcionuje neplatnosťou, pretože podľa ust. § 76 ods. 1 a 2 zmenkového a šekového zákona sa v prípade zmenky, v ktorej nie je uvedený dátum splatnosti jedná o zmenku splatnú na videnie tzv. vistazmenku, ktorú musí vystaviteľ preplatiť pri jej predložení (§ 34 ods. 1 zmenkového a šekového zákona). Z predloženej zmenky nepochybne vyplýva, že bola vystavená žalovanou. Zmenka bola indosovaná (§ 11 ods. 1 zmenkového a šekového zákona) žalobcovi, ktorý tým nadobudol všetky práva zo zmenky (§ 14 ods. 1 zmenkového a šekového zákona), a ktorý je tak jej oprávneným majiteľom (§ 16 ods. 1 zmenkového a šekového zákona). Žalobca ako oprávnený majiteľ sa preto dôvodne domáhal voči žalovanej ako vystaviteľky zmenky zaplattenia neuhradenej zmenkovej sumy 196,- Eur s úrokmi vo výške 6 % ako aj zmenkovej odmeny, ktoré nároky žalobcu akceptovala aj sama žalovaná s tým, že tieto nie je schopná jednorazovo uhradiť. Súd jej preto s ohľadom na jej osobné pomery (materská dovolenka vyžadujúca si nevyhnutnú starostlivosť o dieťa bez možnosti pracovať) a majetkové pomery (nízky príjem a viacero záväzkov vrátane evidencie jej manžela) povolil priznanú zmenkovú sumu s príslušenstvom splácať v mesačných splátkach po 15 € pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplattenia čo i len jednej splátky riadne včas. Tieto nároky žalobcu sú dané podľa § 43

ods. 1 zmenkového a šekového zákona, podľa ktorého ak nebola zmenka zaplatená, môže majiteľ pri zročnosti zmenky vykonať postih proti vystaviteľovi, pričom podľa § 48 ods. 1 zmenkového a šekového zákona platí, že majiteľ môže postihom žiadať: 1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané; 2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti; 3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy a 4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Vo zvyšku súd žalobný návrh zamietol pokiaľ išlo o žalobcom požadovaný úrok 0,25 % denne zo súm špecifikovaných v žalobcom vyplnenom tlačive. V prípade vistazmenky zmenkový a šekový zákon síce umožňuje úročenie zmenkovej sumy (§ 77 ods. 2, § 5 ods. 1, 2 a 3 cit. zákona), no takáto úroková doložka obsiahnutá na zmenke musí svojim obsahom zodpovedať kritériám vyžadovaným zákonom pre platnosť právneho úkonu i z hľadiska jeho súladu s dobrými mravmi. Inak môže byť časť zmenky obsahujúca úrokovú doložku postihnutá absolútnou neplatnosťou podľa § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka, ktoré určujú, že je neplatným právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom, pričom ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Aj keď Občiansky zákonník neobsahuje definíciu dobrých mravov, opierajúc sa o doterajšie vymedzenie dobrých mravov právnou teóriou i súdnou praxou možno zhrnúť, že za dobré mravy treba považovať spoločensky všeobecne uznávané nepísané pravidlá morálky a slušnosti v medziľudských vzťahoch. Právny úkon, ktorý je v rozpore s týmito zásadami je podľa § 39 Občianskeho zákonníka postihovaný absolútnou neplatnosťou, ktorá nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a na absolútne neplatný právny úkon sa hľadí akoby nebol urobený. Na absolútnu neplatnosť prihliada súd ex officio. Na predloženej zmenke bol dojednaný úrok vo výške 0,25 % denne, čo v ročnom vyjadrení predstavuje úrok vo výške 91,25 %. Podľa verejne dostupného štatistického prehľadu priemerných úrokových mier z úverov, ktorý publikuje NBS (viď <<http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/udajove-kategorie-sdds/urokove-sadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-obchodnych-bank>>), ktorý dôkaz súd oboznámil na pojednávaní, v roku 2011, v ktorom je stanovený začiatok úročenia, najvyššia priemerná úroková miera pri nových úveroch nedosahovala ani 15 % ročne (presne 12,87 % ročne v mesiaci marec 2011 pri spotrebiteľských a iných úveroch so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby nad 5 rokov). Dojednaná úroková miera 91,25 % ročne prevyšujúca teda sedemnásobne najvyššiu priemernú úrokovú sadzbu v uvedenom období (kedy sa dokonca priemerná úroková miera v segmente domácností pohybovala okolo 9,25 %) pri spotrebiteľských úveroch, je podľa názoru súdu v rozpore s pravidlami morálneho charakteru a tým v rozpore s dobrými mravmi. Svojou neprimeranosťou totiž podstatne prevyšuje v tom čase obvyklú úrokovú mieru vyjadrujúcu primeranú a štandardnú odplatu za poskytnutie peňazí. Takáto úroková doložka nachádzajúca sa na zmenke je potom podľa § 39 a § 41 Občianskeho zákonníka absolútne neplatnou a preto nezakladá záväzok žalovanej zaplatiť žalobcovi požadovaný úrok 0,25 % denne. To, že žalovaná si bola vedomá úrokovej sadzby je právne irelevantné, pretože táto subjektívna kategória nemá žiaden dopad na objektívny rozpor predmetnej úrokovej doložky s dobrými mravmi. Preto v tejto časti súd návrh zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Žalovaná bola úspešná v prevažnej časti (keď kapitalizované úroky 0,25 % denne predstavovali sumu 721,28 Eur) v porovnaní s úspechom žalobcu v sume približne 243,42 Eur (kapitalizované úroky 6 % plus zmenková odmena). Nakoľko žalovaná náhradu trov konania nepožadovala, súd jej náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Námestovo (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 42 ods. 3 O.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, jeho datovania a podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolaie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; (zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien) a ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrhom na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).